

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Iskola
7150 Bonyhád, Kossuth Lajos utca 4.

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Országos döntő

2024. 03. 22.

9. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma	
Szövegértés pontszáma	
Helyesírási teszt pontszáma	
Összesített pontszám	

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

Lektorálta:

Káizer Bernadett szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

SZÖVEGÉRTÉS

A George Washington-díj

(1) A kitüntetést 1961 óta az Amerikai Magyar Alapítvány olyan személyiségeknek ítéli oda, akik kiemelkedőt alkotnak a tudomány, a művészet, az üzleti élet, a népek és nemzetek közötti megértés előmozdítása terén, s akik a magyar névnek és kultúrának elismerést szereznek az Egyesült Államokban.

Bezerédi Gyula alkotása

(2) Az Amerikai Magyar Alapítványt 1954-ben magyar származású egyetemi tanárok és egyesületi vezetők hozták létre a magyar kulturális hagyományok ápolására és népszerűsítésére.

(3) Az alapítvány tevékenységének egyik legrangosabb eseménye a George Washington-díj átadása New Yorkban. A díjat a budapesti Városligetben felállított Washington-szobor ihlette. Ezt az Amerikába települt magyarok 1906-ban ajándékozták Budapestnek annak jeléül, hogy miközben hálásak választott hazájuknak, nem felejtették el a szülőföldjüket. (1902-ben egyébként Kossuth - szobrot avattak Cleveland városában.)

(4) A korábbi kitüntettek között szerepel Kármán Tódor, Neumann János, Teller Ede, Lotz János (1969), Wigner Jenő, Simonyi Károly, Yehudi Menuhin, André Kertész, Szent-Györgyi Albert, Elie Wiesel, Andrew Grove, Tony Curtis, Bartók Béla, Göncz Árpád, George Pataki, Szabó István, Kati Marton és Richard Holbrooke.

FELADATOK

1. Igaz vagy hamis az állítás?

6/

a) Az Egyesült Államokban élő magyarok alapították a díjat.	
b) Bezerédi Gyula megkapta posztumusz a Washington-díjat.	
c) Lotz János Magyarországon kapta meg a díjat.	
d) A városligeti szobrot amerikai magyarok adományaiból emelték.	
e) A szobrot magyar művész készítette.	
f) A szövegben csak díjazottak nevei szerepelnek.	

2. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

4/

- a) Milyen indoklással kaphatta meg Lotz János a díjat?

.....

- b) Miért éppen George Washingtonról nevezte el a díjat az alapítvány?

.....

3. A névhasználat**6/***A szövegben szereplő díjazottak névhasználatára mire utal?*

	Származás (feltételezhetően)	Hol élhet? (USA, Magyarország, külföld)
Kati Marton		
Richard Holbrooke		
Szabó István		

4. Amerikai magyarok**4/**

Hogyan kötődnek a fenti szöveg alapján az USA-ban élő magyar származású emberek az anyaországához?

-
-
-
-

(Tudtad? A Wikipédia szerint a 2013-as népszámlálás adatai szerint az Egyesült Államokban 1 763 081 magyar vagy magyar származású ember él. 2001-ben 1 598 724 ember állította magáról, hogy elsősorban magyar származású. A leszármazottakkal együtt a „magyar gént” hordó emberek száma négy millió körül lehet.)

Összesen: 20 pont**Elért pontszám: _____ pont**

Helyesírási feladatok

1. a) Az alábbi kifejezések mindegyikében szerepel a *szent* szó. Írd le őket helyesen!

15/

szent+mise+közvetítés	
szent+anna+tó	
lakás+szentelés	
szent+endre (<i>település</i>)	
szent+este (<i>ünnep/dec. 24.</i>)	
szent+föld (<i>tájegység</i>)	
szent+györgy+nap	
szent+benedek+rend	
szent+ilona+sziget	
szent+istván+bazilika	
szent+jános+bogár	
szent+korona (<i>nemzeti ereklye</i>)	
szent+istván+körút	
szent+györgyi+albert	
árpád+házi+szent+erzsébet	

b) Írd a vonalra a *szent* szó állandó rövidítését! _____

1/

2. Milyen kezdőbetűvel írjuk az aláhúzott betűket?

12/

1: kis kezdőbetűvel

2: nagy kezdőbetűvel

X: mindkettővel lehet

<u>Z</u> ENEKULTÚRA (<i>újság cím</i>)	
(A) <u>Z</u> ENE VILÁGNAPJA	
KODÁLY ZOLTÁN ÉNEK- <u>Z</u> ENEI ÁLTALÁNOS ISKOLA	
PETŐFI <u>Z</u> ENEI DÍJ	
LISZT FERENC <u>Z</u> ENEMŰVÉSZETI EGYETEMI	
CSÍK <u>Z</u> ENEKAR	
<u>Z</u> ENÉS SZÍNHÁZAK	
A FÖLSZÁLLOTT A PÁVA CÍMŰ <u>Z</u> ENEKARI MŰ	
SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM ÉNEK- <u>Z</u> ENE TANSZÉK	
MAGYAR MŰVÉSZETI AKADEMIA <u>Z</u> ENEMŰVÉSZETI TAGOZAT	
MAGYAR <u>Z</u> ENE HÁZA (<i>intézménynév</i>)	
KODÁLY ZOLTÁN NEMZETKÖZI <u>Z</u> ENEI VERSENY	

3. Oldd meg a következő feladatokat! Figyelem: a hibás karikázásokért pontlevonás jár! 6/

Karikázd be azokat az eseteket, amikor a *-beli* toldalékot kötőjellel kapcsoljuk/kapcsolhatjuk az előtte álló szóhoz!

- a) egyedi címekhez b) állandó címekhez c) földrajzi nevekhez
d) intézménynevekhez e) köznevekhez

Karikázd be azokat a toldalékokat, amelyeket a családnévből és keresztnévből álló személynevekhez kötőjellel kapcsolunk!

- a) -s b) -i c) -k d) -féle e) -szerű

Karikázd be azokat a szavakat, amelyeket nem kötőjellel kapcsolunk a Duna szóhoz!

- a) part b) híd c) vidéke d) ág e) medence f) környéke
g) mente h) folyam i) völgy

4. Az anyagnévi kapcsolatokra vonatkozó szabály alapján írd le helyesen az alábbi példákat! 4/

aranygyűrű _____
fehérarygyűrű _____
aranykarikagyűrű _____
fehérarykarikagyűrű _____

5. a) A következő mondatok valamennyi magánhangzóját röviden írtuk. Javítsd a szavakat ott, ahol szükséges a rövid ékezet átírásával! (A pontszám nem a hibák számát jelzi!) 8/

Valoszinűleg először a papir alapu tanusitványok kiállitását szűntetik meg.

Meghiusult a turisták egyik uti célja a hires-hirhedt Drakula-vár megtekintése.

Naivan azt hitte nem ördögösség elvégezni ezt a megbizatást.

A metafora az ironia a metonimia mind fontos költői eszköz de allegorikus illetve szimbolikus elemek is gyakran megjelennek a versekben.

b) A fenti négy mondatot lásd el mondatközi írásjelekkel! 2/**6. Jelöld a táblázatban X-szel azokat a szópárokat, amelyek kétféleképpen írhatók, tehát amelyeknek mindkét tagját helyesen írtuk! 12/**

céhhel – céhvel	
e-mail – email	
kacsingat – kacsintgat	
benn – bennt	
advent – ádvnt	
élethalálharc – élet-halál harc	

örökkön-örökké – örökkön örökké	
jan. 1-én – jan. 1-jén	
vakarózik – vakaródzik	
jazz – dzsessz	
ésszerű – ésszerű	
Bernadettel – Bernadett-tel	

Tollbamondás

[illegible]